Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 42 | JERSEY CITY and NEW YORK, | SATURDAY, MARCH 2, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | СУБОТА, 2-го БЕРЕЗНЯ 1996 р. | Ч. 42. РІК CIII

Є. Марчук зустрівся з делеґацією російського парляменту

Київ (Р. Р.). — У середу, 28-го лютого, прем'єр-міністер України Євген Марчук, повернувшись з Дон-басу, зустрівся з делеґацією Державної думи Росії.

Під час розмови спільно наголошувалося, що економічна діяльність двох країн дуже взаємопов'язана і, на думку Марчука, активізація співробітництва з Росією є для України стратегічно важливою. Про це свідчать імпортно-експортні показники, які більш, ніж на 50 відсотків орієнтовані на російський ринок.

Сторони однак зазначили, що наявний потенціял використовується невповні та неефективно, від чого програють обидві сторони. Отож потрібна гармонізація національних законодавств України і Росії.

Торгівля між Україною і Польщею зростає

Київ (УНІАР). — Незабаром буде випрацювано програму інвестиційної допомоги Україні обсягом 20 млн. екю, що збільшить товарообіг між Україною і Польщею на 100 млн. дол., сказав 28-го лютого на пресконференції віцепрем'єр-міністер і міністер фінансів Польщі Ґжеґож Колодко. На сьогодні товарообіг між двома країнами сягає понад 1 блн. дол.

„Ми докладемо зусиль, щоб поліпшилася структура обігу", — пообіцяв Ґ. Колодко, який відвідував Київ 27-28-го лютого з метою поширення співпраці обох країн в економічній, фінансовій і банковій сферах.

На переговорах Ґ. Колодка з Романом Шпеком, віцепрем'єр-міністром України, які відбулися в перший день візити, відзначено, що українсько-польські відносини вже вийшли сьогодні на рівень тісного співробітництва. Процес їхнього розвитку в напрямку добросусідства та скоординованої підтримки на міжнародній арені став незворотним. Сторони відзначили, що співпраця між двома країнами має спиратися на ринкові принципи і забезпечувати необхідні умови для стабільної взаємодії.

Одним з кроків вдосконалення системи взаєморозрахунків між двома країнами стало домовлення, досягнуте Ґ. Колодком і головою Національного Банку України Віктором Ющенком, про відкриття філій Люблинського банку в Луцьку і Луцького в Люблині. Польська сторона висловила готовість сприяти технічно і консультативно економічним перетворенням в банковій сфері.

Віце-прем'єр України Р. Шпек дав високу оцінку політиці фінансової стабілізації, що впроваджується в Польщі. Згідно з даними, наведеними на пресконференції, в цій країні за останні кілька років на сім відсотків зріс національний валовий продукт, дефіцит бюджету за 11 місяців минулого року становив 67.9 відсотка від величини, передбаченої законом про бюджет, і сягнув 6 блн. злотих. Доходи державного бюджету виносили 73.8 блн. злотих, а витрати 79.8 блн. злотих.

Ґ. Колодко сказав, що з приходом до влади Александра Квасневського, лідера лівих сил, „економічні реформи йтимуть швидше, оскільки колишній президент часто користувався правом

(Закінчення на стор. 4)

А. Медведєв став росіянином

Київ. — До Федерації Тенісу України надійшов факс з Москви лист за підписом Андрея Медведєва з проханням дозволити йому виступати на Олімпійських Іграх в Атланті за Росію.

Повідомляється також, що А. Медведєв отримав російське громадянство.

Національний Олімпійський Комітет України відмовив А. Медведеву. Міжнародна федерація тенісу також не дала йому дозволу виступати за Росію.

КИЇВ ПІДТРИМУЄ А. ДЕМИДЕНКА

Київ (Р. Р.). — Як уже інформовано, Верховна Рада Автономної Республіки Крим затвердила Аркадія Демиденка на посту прем'єр-міністра Криму. За нього проголосували 59 депутатів із 73-ох присутніх на сесії. Щоправда, перш, ніж проголосувати, представники чотирьох фракцій — „Росія-Єдінство", „Росія-Слов'янський Союз", Республіканська партія Криму і група „Республіка" — зажадали спочатку зустрічі з кандидатом на голову уря-ду автономії. Потім ще тривали досить напружені дебати, але кандидатуру А. Демиденка затвердили.

За словами прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка, всі кандидатури на пост голови кримського уряду розглядано дуже детально. З кожним претендентом розмовляли віцепрем'єр-міністри України. Розмовляв з ними і Пустовойтенко, а також голова Верховної Ради Олександер Мороз і члени кримського уряду. Більшість державних діячів висловилися за А. Демиденка, тому Президент України Леонід Кучма не виступав проти нього.

А. Демиденко народився 1950 року в Кагарлику, Київської области. Закінчив Ленінградський інститут залізничного транспорту, доктор наук, володіє англій-ською мовою. Від жовтня 1994 року був віцепрем'єр-міністром Криму.

Кримські комуністи дуже невдоволені цим призначенням і заповідають великі негаразди. Сам же А. Демиденко має намір внести деякі зміни в структуру кримського уряду. Він також висловив намір співпрацювати з різними політичними силами і з парляментом автономії.

Відбулася телефонічна розмова Л. Кучми і Б. Єльцина

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 28-го лютого, Пресова служба Президента повідомила, що Леонід Кучма, який після повернення із Вашінґтону перебуває на короткочасному відпочинку в Трускавці, розмовляв телефонічно з Президентом Росії Борисом Єльциним.

Під час розмови йшлося про майбутнє підписання українсько-російського широкомаштабного договору про дружбу і співпрацю. Л. Кучма поінформував Б. Єльцина про результати своєї візити до Вашінґтону та про зустрічі з керівниками міжнародних фінансових організацій.

Економіка України виходить із кризи, вважає В. Литвицький

Київ (УНІАР). — Цей рік стане останнім роком економічного спаду в Україні, далі становище в економіці стабілізується, а в деяких напрямках почнеться економічне зростання, сказав 28-го лютого асистент Президента України з економічних питань Валерій Литвицький на черговій пресконференції в Адміністрації Президента. За словами В. Литвицького, такі висновки можна буде зробити з показників, які незабаром будуть оприлюднені в щорічній доповіді Президента.

„Попередні результати економічного і соціяльного розвитку нашої держави за 1995 рік дозволяють сказати, що минулий рік був чи не першим за останні роки періодом виповнення української економіки із кризової ями", — сказав В. Литвицький. Як приклад він навів показники динаміки виробництва, спад якого становив у 1990 році чотири відсотки, в 1991 році — 8.7 відсотка, в 1992 році — 9.9 відсотка, в 1993 році — 14.2 відсотка, в 1994 році — 23 відсотки. Минулого року цей показник був 11.8 відсотка.

Однак, на думку В. Литвицького, цей показник, свідчить також про те, що „ознаки перелому, стабілізації — ще не сталі явища".

К. Морозов кандидуватиме до Верховної Ради

Київ (Р. Р.). — Народно-демократичні сили Борисполя, зокрема, НРУ, УРП, „Просвіта" і „Зелений Світ" запросили на спільні збори колишнього міністра оборони Костянтина Морозова і запропонували йому кандидувати від 208 виборчої округи.

Подякувавши за довір'я К. Морозов погодився на пропозицію і протягом трьох годин відповідав на запитання присутніх. Чимало питань зачеркували проблеми української армії. На це генерал відповів:

„Сочинські угоди промовляють багато про що. Не було підписано документів за чотири з половиною роки існування нашої держави, що так загрожували б нашій безпеці, як ці, підписані у листопаді минулого року в Сочі. Сьогоднішній стан в українській армії характеризується принизливим ставленням до людей з боку держави. Виступаючи два тижні тому на конференції з питань військового будівництва, я сказав, що армія не стає українською і через це не є надійним інструментом у здійсненні державної зовнішньої політики. Поперше, вона не є фактором стримування для будь-яких зазіхань на українську державу, а подруге, створює прецедент розвитку внутрішньої ситуації аж до соціяльного вибуху, а це дуже серйозно".

К. Морозов

Генерал К. Морозов навів приклади утиску соціяльних прав і пільг військовослужбовців і зазначив, що „таке можна зробити тільки навмисне". Крім того, Міністерство Фінансів плянує скасувати безплатний проїзд офіцерів і їх родин до нового місця служби. На думку Морозова, це робиться зумисне, щоб підштовхувати і так малозабезпечених військовослужбовців на конфлікти: їх провокують, щоб вони пікетували уряд. На думку Морозова, такі закони можуть ухвалювати тільки антиукраїнські сили.

Як уже інформовано, національно-демократичні пар-тії і громадські організації закликають державних ке-рівників зупинити чинність угод з Росією про спільний простір Протиповітряної оборони (ППО), інших вій-ськово-стратегічних домов-лень, які не відповідають інтересам української держави. Національно орієнтовані сили вимагають: резиґнації нинішнього міністра оборони Валерія Шмарова; притягнення до відповідальности інших воєначальників за розбазарювання техніки і озброєнь; проведення переатестації військових кадрів; відновлення Соціяльно-психологічної служби Міністерства Оборони та поновлення статусу Спілки Офіцерів України.

За його словами, дальший економічний розвиток України залежить від збалянсування процесів структурної перебудови економіки, приватизації державних підприємств і соціяльного захисту населення.

Про необхідність соціяльного захисту українських громадян як передумови незворотности економічних реформ згадав на пресконференції також заступник голови Адміністрації Президента з питань гуманітарної політики Володимир Литвин.

За його словами, сьогодні в Україні „надто багато претендентів на авторство в політиці".

В. Литвин сказав, що незадоволення населення приспішеними економічними змінами може привести до реваншу комуністичних сил в Україні. Така ситуація склалася в наслідок того, що „ні в політиків, ні в населення не було початкової єдности поглядів на ідею незалежности, характер і спрямування реформ".

Констатуючи, що сьогодні звершився „рожевий період української державної незалежности", В. Литвин додав: „Вибори в Росії іс-

(Закінчення на стор. 4)

Пропонують зміни у політиці сільського господарства

Вашінґтон. — У четвер, 29-го лютого, Палата Репрезентантів голосами 270 до 154 схвалила новий законопроєкт, який має на меті змінити дотеперішню державну сільсько-господарську політику, згідно з якою Уряд платить фармерам за те, щоб не вирощували деяких культур. Натомість запропоновано у багатьох випадках платити фармерам незмінну ставку, що триватиме тільки впродовж семи років.

Пропонований законопроєкт є найбільш новаторським від часу впровадження „Нової програми" і передбачує знесення більшості урядових контроль над рішеннями які культури мають вирощувати американські фармери.

Подібні зміни вже раніше схвалено в Сенаті, але тепер законодавці обидвох палат мусять узгіднити обидві версії та вийти з одним проєктом. Ден Ґлікмен, секретар Сільсько-господарського департаменту, сказав, що законопроєкт Палати Репрезентантів не взяв до уваги потрібних грошей для дослідів, сільсько-господарської розбудови та харчування для вбогих. З уваги на це та інші подібні фактори він не зможе цього законопроєкту порекомендувати президентові Биллові Клінтонові.

КИТАЙ СТАЄ НЕБЕЗПЕЧНИМ ДЛЯ МИРУ В АЗІЇ

Вашінґтон. — Після недавнього виступу в сенатській Комісії в справах безпеки директора Сі-Ай-Ей Джана Дойча, в якому він повідомив про те, що Росія озброює Китай найновішими літаками-винищувачами, ракетами середнього засягу дії і підводними човнами, Захід все більше занепокоюється прагненням китайців до гегемонії в Азії.

Китай не тільки озброюється сам, але й озброює інші країни. Стало відомо, що Пекін передав Ісламабадові ядерну технологію для збагачення урану. Ігноруючи міжнародний договір про нерозповсюдження ядерної зброї, Китай намагається порушити рівновагу сил в Азії, ускладнити й без того напружені взаємини між Пакістаном та Індією, перетворити цей регіон у найгарячішу точку планети. А тим часом, скориставшись конфліктом між сусідами, застосувати збройні акції проти Тайвану, який, на думку комуністичного Китаю, є китайською провінцією.

Протягом останніх місяців Китай зосередив уздовж 250-милевої прибережної смуги Фуцзянь, напроти тайванських берегів, 150,000 вояків, на 11 військових летовищах стоять понад 300

(Закінчення на стор. 4)

В Україні

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ ПОЇХАЛИ ДО ЗСА

КИЇВ. — Звідси до ЗСА виїхали 45 військовослужбовців, які з 28-го лютого до 8-го березня візьмуть участь у спільних американсько-українських командно-штабних комп'ютерних навчаннях у Форт Левенворт, Канзас. Навчання проходять в рамках програми „партнерство для миру". Українською групою керує генерал-майор Микола Петрук, американською — бриґадний генерал Едвард Саріяно. Головна мета навчань — тактика миротворчих операцій.

ТЕАТР „ЗОЛОТІ ВОРОТА" ЇДЕ В ПАКИСТАН

КИЇВ. — Актори Театру „Золоті ворота" їдуть у Пакистан, де 2-го березня відкривається перший інтернаціональний фестиваль драми. В пакистанському місті Лягор зустрінуться кращі театральні колективи Азії, а український театр запросили як зразковий. Театр запрошення прийняв, тим більше, що всі видатки покриває дирекція фестивалю. Українські артисти покажуть на фестивалі виставу „Калігула".

ВІДКРИЛАСЬ ВИСТАВКА „МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ-96"

КИЇВ. — Тут у приміщенні Палацу Спорту відкрилася виставка „Медицина в Україні–96". Її мета — поінформувати лікарів та медичні установи про досягнення українських фармацевтів, приладобудівників і стоматологів. Свої вироби демонструють 120 українських фірм, які розмістили свої експонати на 95 станках, а також 12 станків відведено для закордонних фірм.

ЧИСЛО ХВОРИХ НА ДИФТЕРІЮ ЗРОСТАЄ

КИЇВ. — Від 1-го січня до 23-го лютого в Україні на дифтерію захворіло 440 осіб, серед них 82 дітей. Померло вісім хворих — шість дорослих і двоє дітей. Хворіють навіть ті, хто зробив щеплення. У 1995 році на дифтерію захворіло 5,230 людей, з них 1,037 дітей. Померло 200 осіб, в тому числі 52 дітей.

УКРАЇНСЬКА АРМІЯ БУДЕ ЗМЕНШУВАТИСЬ

КИЇВ. — Виконуючий обов'язки начальника Генерального штабу Збройних Сил України Іван Біжан повідомив, що до кінця 1996 року українські війська зменшаться до 350,000 осіб. Сьогодні армія має 420,000 осіб, а в 1992 році було 720,000 осіб. Крім того, Міністерство Оборони України має намір звернутися до Верховної Ради з проханням зменшити термін служби до 18 місяців.

ОГОЛОШЕНО КОНКУРС „НА ВАРТІ НЕЗАЛЕЖНОСТИ"

КИЇВ. — Міністерство Оборони оголосило крайовий творчий конкурс на краще висвітлення в засобах масової інформації військової тематики — „На варті незалежности". Конкурс присвячений п'ятим роковинам Збройних Сил України. Його мета активізувати працю газет, журналів, телебачення, радіо, видавництв щодо відображення військових проблем. Конкурс триватиме до 6-го листопада цього року, підсумки будуть зроблені до 6-го грудня. Матеріяли треба надсилати до Міністерства Оборони або до Спілки Журналістів. Переможців нагородять спеціяльними нагородами.

ЛІКАРІ ГОТОВІ ДО ГРОМАДСЬКОЇ НЕПОКОРИ

ПОЛТАВА. — Лікарі міської клінічної лікарні ч. 2 погрожують громадською непокорою, якщо їхні вимоги не виконають. Медики, які зберігали спокій навіть тоді, як вчителі мало не дійшли до страйку, зосереджують увагу в своєму зверненні до міської і обласної влад на критичному фінансовому й матеріяльному стані шпиталя. Заборгованість лікарні на кінець січня цього року була понад 31.5 блн. карбованців. Як наслідок — заробітна платня видається з постійною затримкою, немає можливости оплатити пільгові рецепти, кваліфіковані фахівці шукають кращої праці, немає фондів на закуп найнеобхідніших ліків, перев'язувальних матеріялів, дезинфекуючих засобів і харчування для хворих.

ВЕСНЯНІ ВОДИ ПРИСПІШИЛИ СПОВЗАННЯ ҐРУНТУ

ЧЕРНІВЦІ. — Тут зруйновано Другу міську лікарню, кілька споруд трикотажної фабрики „Арліка" та підприємства „Кінотехиром". Швидкість зсуву ґрунту в 5 разів перевищує минулорічну стихію. Мешканців кількох житлових будинків перенесено. Внаслідок зсуву зруйновано 17 кілометрів залізниці Чернівці–Букарешт. Під загрозою опинилася автомобільна траса.

О. МОРОЗ НАПОЛЯГАЄ НА ВИЗНАЧЕНІЙ СТАТУСУ ПРЕЗИДЕНТА

КИЇВ. — Голова Верховної Ради Олександер Мороз на зустрічі із заступниками голів районних державних адміністрацій сказав, що наполягатиме на чіткому визначенні статусу Президента у новій конституції України. При цьому голова парляменту зазначив, що згоден на будь-який варіянт: чи Президент є тільки голова держави чи голова держави і виконавчої влади, але відповідальність за дії цієї влади несуть Кабінет Міністрів і прем'єр-міністер. На думку О. Мороза, у конституції треба закріпити чітку залежність між усіми гілками влади, а Кабінет Міністрів має бути підзвітний Верховній Раді. О. Мороз буде робити усе можливе, щоб конституцію затвердили на сесії Верховної Ради.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ Департаменту торгівлі, торговельний дефіцит країни у 1995 році був найбільшим за останні сім років. Це викликало ще завзятіші суперечки у справах торгівлі, що й без того є одною з головних точок передвиборчої кампанії декількох кандидатів. Хоча числа вказують на зменшення торговельного дефіциту ЗСА з Японією, вперше за чотири роки, то коли йдеться про Мехіко і Китай торговельний дефіцит збільшується з кожним роком. Уряд президента Билла Клінтона стурбований таким ходом подій, бо їхня ліберальна торговельна політика може виглядати підтвердженням республіканських закидів, що, піддаючись тискові великого бізнесу, вони нехтують долею американського робітника.

СПРАВА ЗБАЛЯНСОВАННЯ державного бюджету знову вийшла на передове місце у засобах масової інформації, зокрема після заяви Нюта Ґінґріча, що на його думку Конґрес і Білий Дім скоро дійдуть до порозуміння у цій справі. У середу, 28-го лютого, він підтвердив це, що підготовляється новий плян для збалянсовання бюджету, але чомусь про це нічого не чути ані в Капітолію ані у Білому Домі. Після зустрічі з сен. Робертом Долом, спікер Палати Репрезентантів Н. Ґінґріч сказав, „З уваги на погіршення економіки та зростаючого громадського невдоволення економічною політикою Клінтона існує справжня можливість " взаємного порозуміння, котре пожвавить економіку, ще перед осінніми виборами.

У СВІТІ

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ статистики Російської Федерації визнав, що країна, як і в усі попередні роки та десятиріччя, не готова до весняно-польових робіт. Третина тракторів, 40 відсотків сіялок, плуґів та культиваторів непридатні до праці. За останні чотири роки сільський машинно-тракторний парк Росії зменшився на 95,000 тракторів, 46,000 вантажівок і таку ж кількість сіялок і культиваторів. Від нормальної потреби їх залишилося тільки 55 відсотків. Але й техніка, яка ще може вийти в поле, зношена на 70 відсотків і потребує запасних частин. Багатші колгоспи виміняють ті частини за зерно, м'ясо та інші харчі, а бідні, яких набагато більше, вступають у весну без надії на успіх.

НА ПІВНОЧІ Норвеґії 7-го березня почнеться оперативний етап військових маневрів НАТО „Беттл Ґріффін-96". Їхня підготовча фаза проходить від 12-го лютого. В оперативному етапі, який триватиме до 22-го березня, візьмуть участь сухопутні, військово-морські і військово-повітряні сили З'єднаних Стейтів Америки, Норвеґії, Данії, Голляндії, Великобританії, Німеччини і Бельгії. Представник головного командування норвезької армії на півночі країни полковник Юн Еспен Лієн сказав у розмові з журналістами, що головна ціль маневрів полягає у випрацюванні координації в діях сил НАТО „під час воєнної кризи", а також „підвищення готовости до військових операцій в тяжких кліматичних і географічних умовах". Загальна кількість військовиків, що беруть участь у маневрах, становить 15,000 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Що діється в українській армії?

Рік тому у редакційній статті під назвою „Дві армії" „Свобода" остерігала, що армія урядової бюрократії, успадкована незалежною Україною від совєтських часів, загрожує справжній армії, національним Збройним Силам, позбавляючи їх найнеобхіднішої фінансової бази. Там же приводилося промовисті цифри: в 1992 році українська армія дістала з державного бюджету тільки 34 відсотки зі запланованих фондів, в 1993 і 1994 роках ще менше — 28 відсотків, а в 1995 — ледве 16 відсотків. Цифри віддзеркалюють катастрофічний спад.

Та брак грошей — це вже наслідок, а не причина. Занепад української обороноздатности відбувається у багатьох напрямках водночас, що стверджує у своїх останніх публікаціях колишній міністер оборони України Костянтин Морозов. Зокрема він звертає увагу на злісну ігнорацію існуючих законів про Збройні Сили, про оборону, про мову, концепцій Соціяльно-психологічної служби щодо виховання особового складу. Словом, в українському війську, передусім у Міністерстві Оборони, панує нездорова атмосфера. Мало не щотижня на поверхню спливають дивні та неприємні речі. „Свобода" вже повідомляла, що в кінці січня Національна рада безпеки затвердила проєкт, випрацьований групою промосковськи наставлених генералів на чолі з міністром оборони України Валерієм Шмаровим. Згідно з цим проєктом, Збройні Сили дістануть нову, децентралізовану структуру, а з нею перестануть бути військовим ґарантом незалежної української держави. Проти проєкту виступив начальник Генерального штабу генерал-полковник Анатолій Лопата. Оскільки згаданий проєкт мав підтримку у владних верхах, міністер В. Шмаров домігся, щоб Президент Леонід Кучма змусив генерала А. Лопату до резиґнації: мовляв, коли відбувається реформа, то хтось може і не зрозуміти її.

Оскільки тиск на національно свідомих воєначальників посилювався, услід за генералом А. Лопатою зрезигнували генерал-лейтенант Геннадій Гурин, генерал-лейтенант Григорій Панкратов, генерал-лейтенант Григорій Корнишко, генерал-майор Анатолій Яровий і полковник Петро Коротченко.

А тим часом газета „Вечірній Київ" оприлюднює проведену Інститутом державности і демократії аналізу українсько-російських договорів, підписаних міністром В. Шмаровим у Сочі 25-го листопада минулого року. Підписано там 21 документ. Автори аналізи підкреслюють: „Намагаючись обминути загальногромадське обговорення уже підписаних документів, порушуючи закони України і зневажаючи її воєнну доктрину, міністер Шмаров зробив у Сочі крок, що вражає своєю глибокою прихильністю до повної військової інтеґрації України з Росією". Не українські інтереси обстоював міністер Шмаров, легко погодившись віддати — а не продати— Росії надзвичайно дорогі літаки Ту-160 і Ту-95, а разом з ними крилаті ракети і всю наземну техніку запевнення летів. Коли ділили Чорноморську фльоту, міністер Шмаров так само легко погодився на абсурдний варіянт: Україна залишає для себе по одному малому і середньому розвідувальному кораблеві, а Росії віддає вісім середніх та великих кораблів. Також і всі інші угоди — про військові системи зв'язку, про транзит через українську територію російських військ, про обмін військовими секретами, про охорону військових летовищ і т. п. — свідчать про спробу поставити українські Збройні Сили в залежність від Росії. До того ж, міністер Шмаров підписав ряд документів, перевищивши свою службову компетенцію, бо ці угоди є незаконні без ратифікації Верховною Радою.

Риба гниє з голови. Діяльність міністра Шмарова внесла глибокий розлад у життя українського війська, заохотила до відвертого антиукраїнства тих старшин, що дотепер його приховували. Цими днями в Одесі, українському місті, створено Союз совєтських офіцерів. Відразу на установчих зборах „совєтські офіцери" прийняли рішення повернути совєтську символіку, відновити „плянову соціялістичну економіку" і віддати під трибунал усіх українських діячів, причетних до заснування незалежної української держави, в тому числі й Президента Л. Кучму.

Будемо стежити, що зробить Міністерство Юстиції — зареєструє ССО, чи у провідних правників незалежної держави вистачить мужности назвати речі своїми іменами.

Василь Сокіл

ЧАС РОЗПЛАТИ НАСТАВ...

П'ятнадцятий місяць триває кривава авантюра Москви в Чечні. П'ятнадцятий місяць чеченці героїчно обороняють своє життя перед злодійським нашестям московитів.

П'ятнадцять місяців тому президент Росії особисто дав команду будь-якою ціною збройною силою поневолити волелюбний чеченський народ. Повторюючи імперський клич: „Смірісь, Кавказ, — ідьот Єрмолов!", Єльцин у грудні 1994 року на місце того царського генерала поставив своє ім'я.

Проте як і царські завойовники протягом півстоліття виявили неспроможність знищити непокірний дух народу, так і нинішній продовжувач імперської політики зазнав срамотної поразки у спробі „смірить" Кавказ.

Як жаль, що історія нічого розумного не навчила нахабних єдинонеділимців. Коли всьому світові стала очевидною колосальна ціна, якою Москва зганьбила себе, вона й надалі бундючно вихваляється „миротворчою" акцією.

Однак прийшов час розплати. Але ніяк не хоче визнати цього ініціятор злодійства. Гарячково борсаючись у петлі, в яку сам потрапив, шукає шляху вийти сухим і незакривавленим з моря крови і людських сліз. Бачить, як легко було починати, а неймовірно важко закінчити негідну справу. Не хоче зважити на благання матерів, іґнорує громадську думку, карає закличникв піти на мирне полагодження створеного ним же конфлікту. Налякала його багатотисячна демонстрація незнищених чеченців у Ґрозному, яка на початку лютого розпочалася перед урядовим будинком з вимогою виведення окупаційного війська. Президент Росії пішов на черговий злочин: розпорядився зброєю придушити демонстрацію. Спочатку пролунали провокаційні постріли, навіть вибухи ґранат. Далі пустили отруйний ґаз, врешті почали стріляти у безбройних людей. Наслідок: понад десяток убитих і десятки поранених мирних демонстрантів. У відповідь на це Дудаєв неодмінно завдасть аґресорам відплатного удару.

Демонстрація мирного народу завдала Москві додаткового удару, спростувавши брехню, ніби ставленик Москви яничар Завґаєв був законно обраний народом. Народ зажадав негайної резиґнації маріонеткового уряду.

А тут ще й Нємцов, губернатор Нижнього Новгороду, фактично солідаризувався з чеченцями. Зважився розпочати збір мільйонів підписів зі закликом до Єльцина невідкладно покінчити з війною. Розгублений президент скликав президентську раду на порятунок. Справді, опинився він у глухому куті. Продовжувати війну небезпечно, бо саме в ці дні Росія після дворічних спроб нарешті домоглася прийняття до Ради Европи. А це зобов'язує суворо дотримуватися всеевропейської хартії прав людини. Таким чином Росія не може чеченську проблему трактувати внутрішньою справою. Порушення цієї умови потягне за собою виключення Росії з Ради.

До речі, прийняття Росії до европейської співдружности на перший догляд викликає здивування. Як таки можна було приймати не тільки систематичного порушника людських прав, а й аґресора проти цілого народу до такої організації, яка саме за чеченську інтервенцію відхиляла всі попередні російські заявки? Однак це рішення слід розуміти як суворе випробовування Москви в її імперських замахах на суверенні держави, створені після розвалу союзної тюрми. З цих міркувань українські представники в Раді Европи підтримали прийняття Росії. Цим Україна, крім іншого, зміцнила ґарантії незалежности ім'ям поважної міжнародної організації. А що особливо знаменно, — вперше за всю історію взаємин з Росією Україна нині на правах „старшого" приймала до Ради „молодшого" брата.

Покладаємо надію, що віднині Москва таки погодиться укласти дійсно добросусідський договір з Україною. І президент Єльцин облишить грати нечесну гру, щоразу відкладаючи дати візити в Україну і щоразу міняючи свої суперечливі ви-

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Сушко

УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ

II

В лісах Українських Карпат можна зустріти і введені насадження чужоземних дерев як американська дуґласія та сосна Веймутова на Чорногорі, американський червоний дуб, їстивний каштан на Закарпатті, сибірський модерев у буковинських лісах та інші. Слід тут згадати про найновіше чужоземне дерево — благородного лавра, що його вже 30 років вирощує в Чернівцях інженер лісового господарства Олег Гиндич. Насаджені ним плянтації цього субтропічного дерева в Буковині і в лісах Косівського району цілком акліматизувалися. Благородний лавр відкриває нові можливості не лише для лісового господарства, але і для біологічної науки. Листя лавра має великі лікувальні властивості. В країнах Середземномор'я його уживають для лікування шлунково-кишкових захворювань, простуди, нервової системи тощо.

Карпати багаті також на різні інші цінні рослини. На недоступних скелястих обривах можна зустрінути едельвайса альпійського. Багато рослин мають лікувальні властивості. 90 видів їх застосовує наукова медицина, а понад 300 видів використовують у народній медицині.

Рослинність наших гір дуже змінила людина. Інженер-геоботанік Львівського Університету ім. І. Франка Василь Ткачик у своїй статті „Карпати, Карпати..." („За Вільну Україну", 4 квітня 1991) пише, що свій наступ на високогір'я людина розпочала два-три століття тому. Колись в Карпатах росли тисові ліси. В приполонній смузі були европейські кедри і модереви. Сьогодні вони є тут великою рідкістю. Поховані прадревні тисові гаї. Поблизу села Верховина на Закарпатті можна ще і тепер подибати пеньки тису на висоті 1,100 м. Діяметр їх перевищує півтора метра. Сьогодні в Карпатах відомо лише до 10 місць, де зустрічається тис. З них найбільший є тисовий гай коло села Верхнє біля Коломиї. Колись дубові ліси піднімалися високо в гори. Нині вони дуже вирубані. Ще сьогодні серед гірських букових лісів можна подибати на висоті 1,000 м і вище рідкісні деревостани скельного дуба.

А вже найбільш хижацька експлуатація лісів мала місце за совєтів, зокрема в 50-их роках. А. Воропай і М. Куниця у їхній праці „Українські Карпати" (Київ, 1966) пишуть, що лише за останні десять років було вирубано 25.3 відс. карпатських лісів, а Василь Ткачик у наведеній перше статті „Карпати, Карпати..." пише, що „Карпати були в буквальному розумінні оголені в 50-их роках XX століття". Потрібно буде багато десятків років, щоб на місці вирубок знову зашуміли ліси.

Безвідповідальність і безгосподарність, які допускалися десятками років, довели, що теж багато цінних рослин вже загинули або загибають. Згаданий Олег Гиндич з Чернівців, який попри вирощування лавра теж наполегливо розпрацьовує програму охорони і відтворення цінних, рідкісних рослин в Карпатах, б'є на сполох... Він каже, що такі лікарські рослини як тирлич жовтий чи арніка гірська є на межі знищення, а стародуб альпійський (леґендарний змієвон в народній медицині) практично вже знищений.

Є щось своєрідне в загальному вигляді Українських Карпат. Вони не мають грандіозности Альп чи Кавказу. Проте, кажуть згадувані працівники Чернівецького Університету А. Воропай і М. Куниця, що той, хто хоч раз побував у Карпатах, ніколи не забуде м'яких об-

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Євген Федоренко

НЕОПАЛИМА КУПИНА

(Деякі думки з нагоди відвідин України)

V

У Львові я докладно ознайомився з працею Міжнародного інституту освіти, науки і культури — виняткової установи, що її очолює Оксана Кондратюк. Цей науковий заклад був створений для взаємодії зі східньоевропейською українською діяспорою. Та завдяки позитивним змінам у міжнародній обстановці, інститут нині підтримує зв'язки з діяспорою, державними та освітянськими установами Західньої Европи. Були, зокрема, організовані та здійснені подорожі школярів до Бельгії, Франції, Німеччини, Польщі. О. Кондратюк допомагає також нашій Шкільній Раді. Так, ми надсилаємо частково свої книжки та підручники на адресу Міжнародного інституту, а Оксана Кордратюк за нашими списками передає їх східній діяспорі.

На засіданнях у Львові та Алушті я мав приємну нагоду ознайомити українську громадськість з роботою шкіл українознавства, котрі працюють в Америці впродовж кількох десятиліть, а також із нашим журналом „Рідна Школа" та українськими й українознавчими інституціями.

До речі, і в Києві видається журнал „Рідна Школа", що з його головним редактором Іваном Щербатенком та творчим колективом ми підтримуємо дружні, ділові контакти. Тож було приємно заочне спілкування оживити й доповнити особистим знайомством. Так само, як із творчим колективом часопису „Освіта" і головним редактором Ольгою Коноваленко, з якими, сподіваюсь, ми теж будемо плідно співробітничати в майбутньому.

Був у моїй подорожі ще один діловий інтерес: простежити за тим, як просувається видання 4-го тому „Українського слова. Хрестоматії української літератури, літературознавства, літературної критики XX століття". Саме мені разом з професором Василем Яременком випало упорядковувати цей том. Із розмови з директором видавництва „Рось" паном Дмитерком довідався, що видрукувані додатково на кошти видавництва 50 тисяч примірників „Українського слова" повністю розійшлися по бібліотеках, школах, вищих навчальних закладах і широко використовуються у навчальному процесі.

В цьому я мав нагоду особисто переконатися також під час зустрічі з головою Міжнародного фонду ім. Ярослава Мудрого Валентиною Стрілько та її заступником проф. Анатолієм Погрібним.

Певна річ, видання конче потрібних книжок пов'язане із складними проблемами. Скажімо, у Видавництві „Либідь" вийшла друком „Історія української культури" фондами Ради Оборони і Допомоги Україні при УККА. Понад тисяча примірників були виділені як дарунок Шкільної Ради школам, бібліотекам, університетам та інститутам України. Та редактор книги Світлана Головко повідомила: на превеликий жаль, у видавництві немає фондів, аби переслати книжки за призначенням.

Я, звісно, залишив потрібні для цього фонди і просив д-ра Юрія Гаєцького, що залишався викладати історію України у Києво-Могилянському Університеті, подбати про те, аби книжки знайшли своїх адресатів. Передав я також 70 примірників інститутові українознавства для передачі ряду шкіл середнього типу, а ще 40 примірників — учасникам конференції в Алушті.

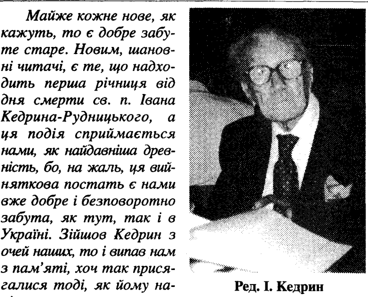
...Усе в цьому світі має свій початок і свій кінець. Завершилося й моє давно очікуване й омріяне побачення з рідною землею. Залишав її із смутком — розставання завжди сумна річ — з почуттям тривоги за її майбутнє. А водночас із оптимізмом. Адже Україна, її народ, попри всі негаразди на довгому історичному шляху, не лише спромоглася вистояти, а й віднайти сили, аби вибудовувати свою державність, свою національну незалежність.

Я зустрів чимало людей, котрі життя присвячують цій святій справі. Бачив молодь, що зростає вільною, не переобтяженою тягарем комуністичної ідеології, молодь, сповнену почуття національної гідности й гордости, з прагненням віддано слугувати своїй незалежній суверенній державі, рівноправній у світовому цивілізованому світі.

Літак плавно злітав із цілком сучасного Бориспільського аеродрому, набирав висоту, віддаляючись від землі, де залишалась частка мого українського серця, звідки я забирав з собою щиру надію, що Україна, як та неопалима купина, вийде з вогню економічної агонії, політичного розбрату і національного занедбання, сповнена нових сил, багата, могутня, незалежна.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Згадка про уже добре забутого

Ред. І. Кедрин

Майже кожне нове, як кажуть, то є добре забуте старе. Новим, шановні читачі, є те, що надходить перша річниця від дня смерти св. п. Івана Кедрина-Рудницького, а ця подія сприймається нами, як найдавніша древність, бо, на жаль, ця виняткова постать є нами вже добре і безповоротно забута, як тут, так і в Україні. Зійшов Кедрин з очей наших, то і випав нам з пам'яті, хоч так присягалися тоді, як йому навіки мала стати пухом американська земля. То що є новим? Його смерть, чи стара заскорузла звичка не пам'ятати і тим не шанувати тіней предків своїх? Чи це не характеристичне для української спільноти, яка сильна на слова, але не на діла? Саме тими днями писалося в нашому щоденнику про зворушливий спосіб, яким спом'янули смерть свого українського товариша праці колеґи в аґентстві Ройтерса прегарно виданою книжкою коротких, теплих споминів про померлого і встановленням стипендії його імени для українця на студії журналістики. Мимоволі насувається порівняння, як то ми не вміємо гідно пошанувати далеко більше заслужених і визначних одиниць у своїй спільноті. Невже нема пророків, чи не треба їх у нашій батьківщині?

Ось так і безшелесно, на пальцях наближається перша річниця відходу у засвіти сеньйора українських журналістів і ледве чи надто багато осіб в день 4-го березня змовить молитву за спокій його душі. Чи на те він так довго, аж 76 років, служив своєю працею українській пресі, а нашій „Свободі" віддав в тому понад 40 років, щоб його небуденна особа, його доробок і цілий його вклад в українську публіцистику проминув і щез так безслідно? Правда, із тисяча статтей вибрано найкращі і найцікавіші до збірки, яка була його останньою книжкою, але якось так повелося, що тільки письменники дістають признання і нагороди, навіть за одну повість і вважається їх дуже заслуженими для народу. Либонь така доля журналістів, що вони пишуть, а коли відійдуть з того світу, не залишається по них нічого тривкого, тільки розвіяні, як зів'ялі листочки по газетах, статті чи інші писання — ідуть на сміття разом зі старими газетами і зникають, як камфора. Чи аби в тім причина, що навіть такого унікального журналіста, яким був І. Кедрин, так скоро забули?

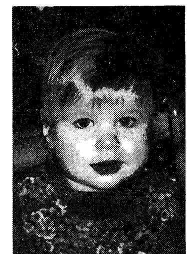
Може колись у майбутньому натраплять на його статті та спомини студенти з нового покоління, зацікавляться і будуть з них вивчати історію нашого політичного життя XX сторіччя. Для загалу, однак, це вже пожовкла сторінка того життя, до якої нікому не цікаво заглядати. Як довго він жив і писав, його перо неодин раз висловлювало думки, які не були для всіх приємні і до сприйняття, але це тільки прикмета справжнього журналіста, бо як він сам твердив: „Наша громадськість потребує журналістів і публіцистів, які писали б і говорили б свою думку, а не популярні трафарети". Ні, ред. І. Кедрин не писав трафаретів, бо його аналітичний розум і довголітній досвід давали йому завжди можливість яскраво та тверезо сприймати кожну подію та її розглядати, а відтак інтерпретувати. І це було для нього очевидне, хоча прожив рекордовий вік життя, але затримав свіжість думки, розуму та пера. Як навчав мене: „Не можна нічого не робити, бо безділля притуплює ум і приспішує фізичний загин". Тому і він до останніх днів свого 99-літнього життя писав, відвідував щоденно нашу редакцію та цікавився усім, що діялося в українському житті, хоча усі його друзі і члени родини відійшли перед ним, а він, як сам писав у „Слові на прощання" своєї останньої книжки, „відчував довкруги себе пустку". Ми старалися у „Свободі" цю пустку як могли найкраще заповнити, опікою, інформаціями про події в Україні, жартами. Але, як на диво, якось вже так коротко після його відходу назавжди, ніхто його не згадує, не цитує його дотепних завважень чи влучних поглядів. Усі забули. Ще час до часу на останній сторінці нашого щоденника оголошують продаж його збірки статтей „У межах зацікавлання" — і це все. А саме у цій збірці багато його споминів про визначних і менше визначних осіб з нашої громади, яких він не забув згадати „не злим тихом словом" після їхнього відходу і тим продовжив пам'ять про них.

Фейлетони О-КИ далеко не рівні статтям її учителя і ментора в журналістиці І. Кедрина. Але може цей сьогоднішній хай буде принаймеше скромною квіткою у його перші роковини смерти, бо ще перші паростки весна не вижене до тої дати на його гробі. Невже ця символічна квітка буде єдиною?

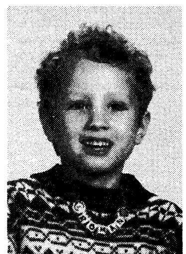
О-КА

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто ро-зуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

НОВІ ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

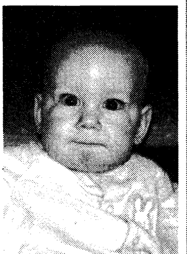
Олеся-Рута Фединська, доня Христини й Андрія Фединських, нова членка 472-го Відділу УНСоюзу в Чикаго, Ілл. Вписали свою внучку Олесю в члени УНСоюзу дідусь і бабуся, д-р Ярослав та мгр Ярослава Панчуки.

Роман Грабець, син Тараса і Христини Грабець, новий член 88-го Відділу УНСоюзу в Кергонксон, Н.Й. Вписали до УНСоюзу свого правнучка Романа прабабця д-р Стефанія і прадідусь д-р Роман Барановські.

Михайло Павло Звонок, син Наталки і Михайла Звонок, новий наймолодший член УНСоюзу 473-го Відділу в Монтреалі, Квебек. Закупила для свого внучка Михайлика грамоту в УНСоюзі бабуня Стефанія Звонок.

Джек Волтер Рейлі, син Вільяма й Христини Рейлі, новий член 158-го Відділу УНСоюзу в Брукліні, Н.Й. Забезпечила свого внучка Волтера грамотою УНСоюзу, бабця Ірина Стечоник.

Діяльність Осередку св. Андрія в Норт Порті

Цього року численно, як ніколи, прилетіли до нас українці з північних стейтів та Канади рятуватись від зими. А тут — і в нас холодно! Тричі вдарив мороз, побив ніжні квіти й деревця, і на кілька місяців Фльорида виглядатиме, як красуня після хвороби. Але нічого, можна трохи померзнути на березі моря, погодувати пажерливих чайок та й бігти в гостинний прихист Осередку, де завжди щось „діється". Крім смачних обідів у п'ятницю, Богослужб у неділю, після чого так приємно зустрітися (несподівано!) із знайомими з протилежних кінців континенту, отож, в додаток ще є й майже регулярні „імпрези" щосереди і щосуботи. Новоперевибраний працьовитий голова Осередку Роман Шраменко підібрав собі надійних помічників і дуже дбає про якість і автентичність наших свят і вистав.

В неділю, 18-го березня, вшанували пам'ять жінок-героїнь, що віддали свою працю і життя Україні. В Осередку вже склався звичай кожного року зосередитися на одній із них і по можливості добути нові інформації та уникнути стандартности. Цьому, звичайно, сприяє те, що Україна тепер вільна, і ввесь час відкриваються нові джерела й факти. Цього року княгинею свята була Алла Горська — сповнилося 25 літ від її трагічної смерти. Здібна й енергійна культурна референтка Леся Татарко подбала про сконденсовану змістовну програму. На тлі декорації з зелені й білих хризантем виділявся портрет Алли з лямпадою перед ним — про оформлення подбали незамінна наша мисткиня д-р Ярослава Грабович та Мирон Ковальський. Доповідачкою була Леся Татарко, яка чітко розповіла про головні події короткого, полум'яного життя Алли Горської. Галина Король зворушливо продеклямувала вірш Максима Сагайдака „Голгофта", який у 1965 році виголосив ці слова: „Не вмре Україна ніколи", кликав „будити душі трухлі" — і „Україна нам воскресне".

Квартет Союзу Українок, керований талановитою Іраїдою Черняк, при її ж акомпаньяменті, виконав три народні пісні. Іраїда зуміла витончити гарні голоси співачок, серед яких виділялось альтове сольо Зої Филипович у пісні композитора Білаша „Качки летять". В ансамблі дружньо співали Люся Гринищак, Марія Ковальська, Надя Лобур і згадана вже Зоя Филипович.

Друга імпреза, про яку згадаю, була, власне, першою — тиждень перед Святом Героїнь. Але головне й поважне має йти попереду розвагово-веселого, тому поміняла їх місцями.

На концерт ансамблю „Горяни", що прибув зі Львова, посходилось більшість членів Осередку, парафіяни Церкви св. Марії та українці з досяжних околиць. Горяни чомусь пишуть себе з апострофом, а не треба. Самі вони жартували, що не знають — чи їх назва від гір, чи від горя. Думає-мо, що від гір! Горя в Укра-їні нема, хоч дехто його вигадує.

В ансамблі шість вправних музик, двоє вітроногих танцюристів і одна співачка. Музики всі, крім одного, закінчили консерваторію, а того, що грає віртуозно на сопілці, акордеоні й інших інструментах — Володимира Пукаляка — ніжно називають „наш студент". Репертуар динамічний, темпераментний; танцюристи не зважали на незручну для виступу виступу „територію" і захоплювали нас українськими та угорськими танцями. Проти „Чардаша" маю застереження: у нас досить своїх сюжетних танців. Ще чого доброго й „бариню" затанцювали б? І так на піснях і танцях Закарпаття помітний мадярський вплив, от хоч би й на „Сусідці". Дехто наважується казати, що то Брамс „украв" нашу мелодію... А звідки ж слова „Ой, венгерко... позич мені люстерко"...

Танцюристи Тетяна Рябокінь і Валентин Зацний мали повний успіх. Тетяна вчилась в ансамблі Вірського, Валентин — з ансамблю „Юність" у Львові. Дивлячись на мистецькі виступи гостей з України, поряд із захопленням снується думка: а як же Україна? Їхні танці, їхні пісні, що полонять навіть байдужих чужинців, своїми чарами мусять збудити й пригорнути молодь України, за яку так одчайдушно боролись ентузіясти! Довідуємось, що вдома Валентин і Тетяна вчать дітей і юнаків — саме те, що так потрібно. Дякуємо Вам!

Співачка Леся Грабова просто чудова. Дзвінкий, високий колоратурний голос Лесі, солістки Львівської опери, і в нашім скромнім приміщенні звучав по-солов'їному. Вона — лавреатка конкурсу ім. Людкевича в Канаді, запрошена на „стажування" до опери в Сан-Дієго. Дай Боже їй успіхів, та щоб їх принесла додому, в мистецьку скарбницю України. Бо головна вартість наших мистців — зміцнити й утвердити незалежність української держави.

Конферанс був у руках „на всі руки майстра" грандіозного імпресаріо Юрка Дармограя. Цим разом Дармограй скоротив свої коментарі до характерів кожного з виконавців, і це пішло на користь і ансамблеві, і Юркові. Сиплячи безпретенсійні влучні жарти, Юрко не проминав нагоди дати рекляму своїй фірмі „Юрій Інтернаціональний". В доброму настрої наша переважно „сеньйорська" публіка, супроти свого звичаю, не поспішала розходитись та тиснулась до артистів, щоб їх похвалити та з ними наговоритися.

Галина Паньків

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона в середу, 28-го лютого, в дуже лагідний спосіб відкинув пропозиції деяких демократів щодо політики охорони американського робітника, пропонуючи змінити податкові закони, щоб таким способом заохотити підприємства давати кращі умови робітникам. На цілоденному форумі сенатських демократів Лора Д'Андріа-Тайсон, головний економічний дорадник Білого Дому, сказала, що „ Президент уважає, що найкращим підходом є дати виклик компаніям бути добрими корпоративними громадянами". А речник Білого Дому Майкл Мек Киррі підкреслив, що „бажанням Президента є осягнути" пропоновані ним поліпшення — підвищення мінімальної платні, охорона пенсій і переносне медичне забезпечення з праці на працю. З цього приводу пропозиції демократичних членів Конгресу зупинено відразу .

Допомога чорнобильським дітям на Кубі

У неділю, 18-го лютого ц. р., 50-ий Відділ СУА ім. княгині Ольги в місті Анн Арбор, Миш. відзначив десятиріччя чорнобильської трагедії, запросивши на доповідь д-ра Євгена Рослицького, голову Ради Онтаріо Конгресу Українців Канади, який вже вкотре відвідує українських дітей, жертв Чорнобиля, що перебувають на лікуванні в таборі Тарара на Кубі.

Д-р Рослицький їздить на Кубу з власної ініціятиви, кожного разу везучи дітям подарунки, куплені за гроші, зібрані серед українців ЗСА та Канади. Коли минулого року ми довідалися від д-ра Рослицького про існування цього табору, наш відділ вирішив допомогти дітям насамперед українським друкованим словом. Ми виписали на рік-два українські часописи, а крім того вислали комплекти дитячого журналу „Веселка". На жаль, як ми тепер довідалися, ані часописи, ані журнали на Кубу не дійшли. Очевидно, допомагати цим дітям можна тільки шляхом особистих подорожей та безпосередніх передач, як це робить д-р Рослицький.

Цим разом наш відділ, при підтримці невеликої української громади Анн Арбору, знов зібрав гроші на лікування дітей на Кубі, яка сама тепер переживає економічну кризу і потребує допомоги. Було зворушливо почути від д-ра Рослицького про Різдвяне свято в таборі Тарара, влаштоване українськими дітьми під керівництвом їхньої вчительки, енергійної та національно свідомої Лариси Української. Вдягнені у вишивані сорочки, діти співали колядки, щедрівки, деклямували вірші. Ми оглядали знимки, які привіз д-р Рослицький; мило було дивитися на усміхнені дитячі обличчя, але сум огортав при їхньому вигляді — в одних висохлі ніжки та рученята, в других спухлі щоки — їм конче потрібна негайна медична допомога. Але інші вже видужують, як ось гуцулочка Марічка або східнячка Валя, мати якої Марченко, разом з Майданською увійшли до комітету, що розподіляє допомогу поміж дітьми і співпрацює з д-ром Рослицьким.

Ми раді, що можемо хоч чимось допомогти. Наш відділ також відгукнувся на заклик централі взяти участь у чорнобильській коаліції, мета якої — нагадувати світові про цю нашу і вселюдську трагедію.

Для тих, хто бажає приєднатися до акції допомоги українським дітям на Кубі, подаємо адресу д-ра Рослицького: Ukrainian Canadian Congress, c/o E. B. Roslycky, 195 Tarbart Terrace, London, Ont., Canada N6H 3B3.

Ася Гумецька

З життя парафії св. Михаїла в Дірборні

На прохання про поміч від „Української Асоціяції 'Світ Культури'" та вірних українців греко-католиків в Боснії, українська парафія св. Михаїла в Дірборн, Миш., парохом якої є о. крилошанин Вейн Ручґи, влаштувала вечір колядок і щедрівок дня 11-го грудня 1995 року. Хор під дириґентурою Олі Соловій-Дубрівної виконав ряд колядок та щедрівок, а діти парафії — інсценізацію Різдва Христового, як рівнож прихід св. Отця Миколая. Вдалу імпрезу присутні сердечно вітали та виконавців нагородили гучними оплесками. При таких нагодах збирається пожертви для потребуючих. В цьому році зібрано понад 1,000 дол.,які вповні призначено на відбудову української греко-католицької церкви в Боснії. Харчові пачки вартости 500 дол. роздано потребуючим великого Дітройту, в якому новоприбулим з України.

Виступають діти.

Рівночасно о. парох В. Ручґи проголосив допомогу Україні через акцію „Діти-Дітям" для дітей парафії св. Юра в місті Броди, Україна. Початок цієї благородної дії вже почався 28-го січня і закінчиться в п'ятницю, 8-го березня 1996 року, щоб усі речі дійшли в Україну ще перед Великоднем. Пакунки будуть мати харчі щоденного вжитку та шкільне приладдя. Цією акцією займається молоді матері парафії під проводом Кеті Бабак. При тому слід згадати, що парафія св. Михаїла в Дірборн в минулому вислала до української греко-католицької парафії св. Юра в Бродах церковні речі і богослужебні книги та катехизми для дітей. Медичну допомогу усім дітям передала д-р Аня Блюй, за що дістала грамоту подяки.

Небуденною подією в парафії св. Михаїла в Діборн був день 11-го листопада 1995 року. Цього дня відбулося відзначення 50-их роковин смерти Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького. В програмі брали участь діти парафії, які в українському і англійському мовами поодиноко і збірно представляли життя і діяльність великого Митрополита. Участь в деклямації брало 20 дітей.

В церкві над іконостасом був вивісив портрет Митрополита Андрея, під ним панорама церкви св. Юра. З боку стояло таке саме крісло, в якім Митрополита, його звозили на авдієнцію. Деклямації дітей були переплітувані виступами хору під дириґентурою Олі Соловій. Композиція і опрацювання програми Адріян Блюй, асистентка Мері Лабукер. Виступ хору і деклямації дітей на тлі панорами церкви св. Юра та декорації зробили на присутніх велике враження. Виставка в церковній залі експонатів історичного минулого, нашої християнської культури, небачені дотепер світлини, фотокопія „Запису акта про смерть, ч. 1015", видана народним комісаріятом внутрішніх справ УССР, з підписом д-ра Барвінського, лікаря, який ствердив смерть Митрополита Андрея дня 1-го листопада 1944 року у Львові. Причина — параліч і старість.

При каві і солодкім присутні виявляли свою радість та похвали виконавцям. Вони з гордістю виявляли своє походження, навчились багато історії, закріпили свою духовість та побачили культуру своїх предків. Подиву гідний, безперервний ріст парафії — це наслідок щирої та жертвенної співпраці парафіян з їхнім душпастирем. Парафіяни, на 90 відсотків — це вже третє і четверте покоління тут народжених. Під проводом енергійного та працьовитого пароха парафія буде рости і активізуватись.

Андрій Блюй

Українські...

(Закінчення зі стор. 2)

рисів лісистих хребтів, хвилястої лінії їх гребенів чи полонин, що підпирають хмари.

Наші Карпати — справді чудовий край синіх і лісистих гір. Незважаючи на рани, що їх завдала їм екологічно необґрунтована господарська політика, вони ще багаті своїми дарами природи і мистецтвом їхнього населення. Їх треба зберегти. Дещо вже зроблено. Згідно зі законом України „Про охорону навколишнього природного середовища" з 1-го липня 1991 року, створено в 1993 році другий з черги природно-національний парк „Українські Бескиди" площею 100,000 га у Сколівському районі Львівської області. Перший подібний парк існує в Карпатах вже від 1980 року у верхів'ї Пруту, в межах Івано-Франківської області. В ньому визначені мандрівні стежки для туристів.

Наші Карпати мають всі дані стати тереном масового світового туризму. Це повинно бути в інтересах України. Масовий туризм стане новим джерелом прибутку для місцевого населення. Треба випрацювати відповідні пляни, розбудувати шляхи доступу, площі на авта, готелі, відпочинкові місця і т. д., подібно як це є в країнах західного світу.

Нещодавно, 16-го січня ц. р., „Свобода" писала про створення Американсько-Українського Конгресу з економічної співпраці. Цей конгрес має на меті проведення, починаючи вже з квітня ц. р., семінарів й інших зустрічей, де обговорюватимуть питання ділового економічного співробітництва між Україною і ЗСА. Туризм є одним з питань, що будуть обговорювані. В інтересах відповідальних чинників України є взяти в обговорюванні цього питання найактивнішу участь.

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ Німеччини подало у парлямент новий законопроєкт, згідно з яким образа на адресу німецького військовослужбовця може мати своїм вислідом тюремне ув'язнення. Парлямент повернув проєкт для деяких поправок і в найближчі дні його оприлюднить сам канцлер Гельмут Коль. Потребу в новому законі уряд пояснює зростанням пацифістичних настроїв і виступів, під час яких вояки німецьких збройних сил піддаються „моральним знущанням". Вже тепер соціял-демократи у парляменті вважають, що цей закон, якщо його затвердять, стане зазіханням на свободу слова. І навпаки — представники Християнсько-демократичного союзу вимагають, щоб образа на адресу вояків каралася тюремним ув'язненням щонайменше до п'яти років.

У 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ у ВІЧНІСТЬ
нашої найдорожчої і ніколи незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ і БУНІ
СВ. П.
СОФІЇ ЗІНИ РАКОВСЬКОЇ
будуть відслужені СЛУЖБИ БОЖІ
в суботу 9-го березня 1996 р. в українській католицькій церкві св. Володимира у Глен Спей Н.Й. (Братський Союз) о год. 10-ій рано, у понеділок 11-го березня 1996 р. в українській католицькій церкві Богоявлення Господнього у Ст. Пітерсбурґу, Фла. о год. 9-ій рано.
Родину, приятелів і знайомих просимо в цей день згадати покійну у своїх молитвах.
Горем прибитий:
муж — ІГОР РАКОВСЬКИЙ з родиною.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
сеньйора українських журналістів і довголітнього співредактора „Свободи"
СВ. П.
ред.
ІВАНА КЕДРИНА-РУДНИЦЬКОГО
відправиться ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ
в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку у вівторок, 12-го березня, о год. 9-ій ранку.
РЕДАКЦІЯ „СВОБОДИ"

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу НЮ ЙОРК, Н.Й.
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
— відбудуться —
в п'ятницю, 8-го березня 1996 р. о год. 6:30 веч. в Домівці Товариства „Самопоміч"
98 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

5, 6, 8, 16, 19, 86, 130, 158, 184, 194, 200, 203, 204, 205, 212, 256, 267, 293, 325, 327, 361, 433, 450, 455, 489.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Марта Лиско, секретар УНС
Іван Винник, контролер УНС
д-р Іван Флис, поч. член Гол. Уряду УНС
д-р Ярослав Падох, поч. член Гол. Уряду УНС
Володимир Сохан, поч. член Гол. Уряду УНС
Марія Душник, поч. член Гол. Уряду УНС

за УПРАВУ ОКРУГИ
д-р Василь Лучків, *голова*
Надія Савчук, *секретар* **Іван Хома**, *касир*

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ ОКРУГИ:
д-р Іван Флис **Микола Хоманчук**

Літературний вечір М. Воробйова

В п'ятницю, 8-го березня, відбудеться в ґалерії „Маяна" в год. 7-ій вечора літературне читання поезій Миколи Воробйова, найвидатнішого поета Київської школи, чи, в ширшому засягу, покоління семидесятників. Покоління це було поетично найсильнішим в Україні від 20-их років по сьогодні. Туди належали: Воробйов, Кордун, Григорів, Калинець, Голобородько, Ілля, Отрощенко, Раїса Лиша та багатьох інших.

М. Воробйов опублікував п'ять книг поезії та дві книжки для дітей. В 1992 році появилася в Канаді збірка його вибраних поезій англійською мовою „Wild Dog Rose Moon" (Місяць шипшини).

Поезіям М. Воробйова характерна оригінальна метафорика, легкість, соняшність і доброзичливість у відношенні природи до людини, а людини до природи:

Метелик серед квітів —
а на якій сторінці дня?
А день
в якій із книг?

Торгівля...

(Закінчення зі стор. 1)

вето на рішення уряду". За словами Ґ. Колодка, „нам буде легше, оскільки з боку президента ми відчуваємо підтримку".

Деякі спостерігачі називають Ґ. Колодка ворогом ідей Бальцеровича, відомого піонера економічних ре-форм у Польщі. Інші вважають це твердження помилковим, оскільки Ґ. Колодко випрацював усю соціяльну програму „Стратегія для Польщі", яку експерти називають найбільш сприємливою на сучасному етапі для більшости післясоціялістичних країн.

Економіка...

(Закінчення зі стор. 1)

тотно вплинуть на ситуацію в Україні. Але ті процеси, які переживає сьогодні Ро-сія, відбувалися в Україні ще в 1994 році. Теперішні дії Боріса Єльцина співпадають з діями Леоніда Кравчука у передвиборчій ситуації".

Ситуація в Україні після російських президентських виборів лишиться стабільною, на думку В. Литвина, лише у випадку, коли всі гілки української влади докладуть зусиль, щоб „досягнення самостійности України було не у формальному її проголошенні, а в досягненні відповідних економічних показників розвитку".

Китай...

(Закінчення зі стор. 1)

бойових літаків, а також готові до бою тяжкі гармати. Все це дає підстави думати, що Китай хоче перешкодити проведенню перших вільних демократичних виборів на Тайвані, оскільки більшість політичних аналітиків Заходу оцінюють ці вибори як перший офіційний крок до визнання Тайвану суверенною державою.

У 1996 році уряд Китаю збільшить військові видатки аж на 10 відсотків у порівнянні з минулим роком. Ці дані подано у проєкті бюджету країни на 1996 рік. Всекитайські збори народних представників обговорюватимуть цей проєкт на своїй сесії, що відкриється 5-го березня.

У СУБОТУ, 24-ГО ЛЮТОГО, відбулися передвибори у стейті Делавер, де перможцем вийшов Стів Форбс, який був одним із двох республіканських кандидатів — другим був Ален Кейс, що вели будь-яку передвиборчу кампанію у цьому стейті. Ца перемога дала С. Форбсові, який у кокусах стейтів Ню Гемшир і Айова здобув четверті місця, та його передвиборчій кампанії сильного поштовху та оновлених сподівань. Важливим тут і те, що більше як половина тих, що голосували за С. Форбсом робили це тому, що він прибув до їхнього стейту та пропаґував свої ідеї одностайних податків. Виявляється, що особиста присутніс кандидата має великий вплив на рішення виборців за ким голосувати.

Час...

(Закінчення зі стор. 2)

моги щодо розв'язання ним же заплутаної проблеми Чорноморської фльоти.

А тим часом повернімося до московської політики у чеченському конфлікті. Важливий і позитивний перелом у цій справі мало викликати серйозне попередження Москві відважною акцією чеченського загону в Будьоновську. Чорномирдін спробував зробити важливий крок до мирного завершення аґресії. Безумовно, президентові це не сподобалося і була дана команда не йти на поступки Дудаєву. Наступну операцію в Кизлярі керівники силових відомств вирішили закінчити „во славу руського оружія" наміром знищити чеченський загін на кордоні з Даґестаном. Проте сили „руського оружія" вистачило лише на зруйнування доценту даґетанського села Первомайське. А чеченський загін, вправно обороняючись, зумів вийти з оточення. Та ще й з групою закладників. (Серед них була група омонівців-головорізів з Новосибірська... Аж он звідки прислали в Чечню захисників Москви!).

Наче навмисне саме під час цих подій вирішувалася доля Росії й прийняття до Ради Европи. Перелякані таким збігом обставин, з Москви пролунали натяки, що пора кінчати з „переможною" війною. Заметушилися в силових структурах, на закритих засіданнях кинулися шукати відкритих дверей, навіть генерал Тіхоміров, командувач окупаційними військами, заявив, що політично-військовий курс міняється на 180 градусів. Тобто, доблесне військо за командою „кругом!" побіжить додому...

Складалося враження справедливого виходу з кризи: дати чеченцям самим вирішувати власну долю. Але не вистачає у президента мужности це зробити. Адже саме за бажання чеченців долю свою взяти у свої руки Єльцин розпочав пекельну кампанію придушення волі мирного народу.

Не лише через розгубленість, скорше з бажання уникнути відповідальности Єльцин на засіданні президентської ради розпачливо звернувся до бравих чиновників запропонувати йому варіянт виходу з глухого кута. Хоч це було суворо закрите засідання, Єльцин після нього слізно признався, що появилося аж сім варіянтів вирішення проблеми. І знову складено комісію на чолі з Черномирдіном знайти один найкращий варіянт. Для Єльцина склалася майже безвихідна ситуація... „Якщо виведемо війська, — залякував він, — у Чечні почнеться різанина..." (Наче не він командував різаниною чеченського народу!). А далі додав: „Якщо ж не виведемо — нема чого й думати мені про президентство на другий термін..."

Дійсно, потрапив у зашморг! Бідолаха, як же йому тепер виправдатися перед Клінтоном, який милостиво сприяв у наданні Світовим банком Москві 9 більйонів долярів на успішне закінчення насамбered ганебної авантюри в Чечні?

Однак доведеться таки розплачуватися.

✻ РОЗШУКИ ✻

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻